

Policratici Contenta.

Festiuū opus: & omni statui delectabile lectu: qđ intitulat Policraticū De nugis curialiu et vestigijs philosophorū Joānis Salesberienſis doctissimi sane & eloquētissimi viri: exemplar unde excusum est emēdatissimū et annotationib⁹ marginalib⁹ adiutū: prestāte et emissionē pcurāte grauissimo doctissimoq; patre Confessore regio. Quod quidē opus libris octo digestum est.

- I. Primus De fortuna / et Magia / et magie partibus.
- II. Secundus De naturalibus et mathematicis.
- III. Tertius De virtutibus et vitiis.
- III. Quartus De differentia regis et tyranni.
- V. Quintus De republica.
- VI. Sextus De militia et peritia militari.
- VII. Septimus De academicis / philosophis / & religionibus.
- VIII. Octauus De finibus quos varii varios sibi prestituunt.

Insup indices duo / siue due tabule p̄necessarie. Vna capitū / et altera materiarū: et itegru opus tū carmine / tū plaq̄ vnū alias emillū sit.

Venale in vico sancti Jacobi in Sole aureo: et in Lilio aureo apud ventuolos mercatores maḡm Gertholdū Reboit: & Joānē parū.

Dicliber intitulatur de nugis curialiū & vestigiis philosophorum/cuius Ioannes Salesberiensis Carnotēsis ep̄s fuit author. De quo quidē authore in cronicis fratris. B. guidonis de Anno dñi. M. C. LXXX. vel circa tēpore fe. re. dñi alexandri pape. iiii. ita scriptū reperitur. ¶ Ioannes carnotēn. ep̄us tam sapiētia q̄ animi strēnuitate famosus/ab hac vita recedit. Hic socius fuit sancti Thome martyris Cantuariensis archiepiscopi: cuius vitam & passionem descripsit. Scripsit etiam librum quem intitulauit de nugis curialium & philosophorum vestigiis/in quo de diuinis ethnicisq; scripturis affatim testimonia cōgerens: satis innotuit q̄ fuerit ipse sapientia affluens/q̄ venustus eloquio:q̄q; doctrina preclarus. ¶ Vnde scribit quidam/de dicto Ioanne hoc modo. Ioannes de Salesberis vir alti consilii & prudentie approbate scripsit ad dominum Thomam virum sui temporis prudentissimum/ Henrici secundi regis anglorum cancellariū hunc librum/ in octo partiales libros distinctum: cui Policraticus nomen est/de nugis curialium & philosophorum vestigiis eloquio sapienti & venusto. In quo (vt ait Magister Petr⁹ blesēn.) optima forma eruditionis est: & propter artificialem sententiarum varietatem inestimabilis materia voluptatis. Edidit etiam insigni & eleganti metro architrennium quod principem trenarum interpretari possumus. Conscripsit etiam vitam & passionem triumphalem iam nominati sancti Thome post cancellariatum cātuariensis archiepiscopi: qui in diebus suis solus se pro iustitia dei & ecclesie libertate murū opposuit/cū quo dictus Ioānes & honorum tēporaliū suorum rapinā & exilium longū vt fidelis cū patre filius passus est. Hinc petrus blesēn in epistola ad eū consolatoria manū & oculū sanctissimi archiepiscopis eū appellat. Cū autē cōplacuit dño saluatori/labores vnici pugnatoris sui morte cōpēfare victoriosa: dū pius Thomas ab impio milite cedere in sacro capite/ Ioannis huius brachium fere simul precisum est. De cuius consolidatione cū medicus fere post annū desperaret/nocte quadā astitit dicto filio suo martyr venerabilis/& apprehendens brachiū madida panniculi ceda linei inuoluit dicens/vade sanus es. ¶ Post aliquot tempora dictus Ioannes deo vocante in nobili vrbe Carnotensiū pontifex factus est: vbi dans voci sue vocē virtutis/& actione linguā preueniens post vberes manipulos christi illatos honore/ obiit

¶ Quid maxime noceat fortunatis. Caplm. j.

Inter omnia que viris solent obesse: principib⁹ nihil perniciosius esse arbitror: q̄ q̄ eis fortune blandientis illecebra / aspectū subtrahit veritatis / dū diuitias suas et delicias cōgerit mūdus: quib⁹ delicati sensus p̄niginē vicissim refouet & accēdit: vt animus multiplici lenociniorū fraude captus: quadā alienatione sui ab interiore bono deficiens: per exteriora mēdacia variis cōcupiscentiis euaget. Nouerca siquidē virtutis p̄speritas / beatulis suis sic applaudit vt noceat: & in felici successu: sic inuia fortuna tis obsequitur / vt in fine p̄niciem opere. conuiuiis suis ab iniicio p̄pinās dulcia. & cum inebriati fuerit letale virus miscet. & si qd̄ deterius est. Quo specie sui clarescit ampli⁹: eo stupētib⁹ oculis densiorē infūdīt caliginem. Inualescētibus ergo errorum tenebris veritas euanescit: et virtutum radice succisa seges germinat vitiorū. lumē ratiōis extinguit: et totus homo casu miserabili fertur in preceps: Si crōnalis creatura brutescit. Sic mago creatoris quadā morū similitudine deformatur in bestiam. sic a cōditionis sue dignitate degenerat homo vanitati similis factus: eo q̄ ex honore collato intumuit, & a timore p̄didit intellectū. Quid enī eo indigni⁹ est qui sui ipsius cōtemnit habere noticiā. qui tempus quod parca manu datū est ad mēsuram / in vsum vite & solū reparari nō potest / vsuraria quadā accessione et penali repetendū / in vite dispēdia prodigit: et in phumeliā auctoris effundit. Quid eo brutius qui ex defectu rationis. & impulsu libidinis / dimissis propriis aliena negotia curat. & nō modo negociis / sed & alienis oculis iurgit & carpat. Quid eo bestialius q̄ omisso officio de media nocte surgit: vt sagacitate canū: venatorū industria: studio cōmilitonū: lenulorum fret⁹ obsequio / tēporis / & fame iactura / rerū laborisq̄ dispēdio de nocte ad noctem pugnet ad bestias.

¶ Quid in studiis alienum.

Capitulū. ii.

Alienum profecto est. quod ratio nature / vel officii nō inducit. si tamen interdum recte dicit̄ alienū. quod recti⁹ fuerat semper fuisse nulli⁹. Que vero nature sunt pereque sunt omnium que officii sua sūt singulorum. aliud itaq̄ ex officio / aliud ex natura: licet nature ius ex officio debeat: parricidii siquidē species est ipugnare iura nature. & sacrilegii instar / p̄ntis leges euacuarē. & matri omnium hono-

Nota mala q̄ fortune p̄speritas opatur. In Seneca. Cū principes oīa possideant vñ tñ eis des est / q̄ non habēt q̄ dicat eis veritatem. † Hic e quod.

Concor. ptolomus philosoph⁹ pheludēsis in li. de vita et mor. philo. ca. cij. dū dicit. Insuper est qui sui ipsius q̄ritatē ignorat. licet tales p̄s in. ca. j. de vita et mor. phēlo. interrogat⁹ quod difficile ait se ipsum agnoscere.

rum Henricus secundus maximus regum britannie: si in iustis gestis fuerit exitus color circa garonam: & ut dicitur te auctore: te duce fulminat / & tolosam feliciter cingens obsidione: non modo puincia les usque ad rodanum: & alpes territat: sed munitionibus diuitis populis quia subactis / quasi vniuersis presens imineat: timore principes hispanos concussit & gallos. In tantis rerum tumultibus quos custodi innocetiam et vide / & dicta / & predica equitatem: nec amore / nec odio: timore / vel spe declines a via recta. Iusti enim hereditabunt terram / & ut auctoritate constat altissimi. semen impiorum peribit. Si hec que tibi tam sincera deuotione curavi scribere in tanto tumultu legere non vacat: aut quia insipida sunt sensibus: verbis inculta non placent: vel ipsa deuotio non displiceat / que honori tuo studuit inferuire. Si probaueris intentionem: patrocinaberis operi. Sin autem ut volueris condemnem. Quid enim ad alios ut seruum inducent alienum? Liber enim hic ut quilibet suo tibi domino stat aut cadit. Multitudinis imperite non formido iudicia: meis tamen rogo parcant opusculis: & si curiales sint quidem: quia libris eorum nunquam derogavi in aliquo. Si preces meas audire noluerint: improbitatis iudicio tenebuntur obnoxii. Quia (ut ait marcialis) improbe facit qui in alieno libro ingeniosus est. Que autem de curialibus nugis dicta sunt: in nullo eorum: sed forte in me aut mei similibus deprehendi: & plane nimis arcta lege restringor si meipsum / & amicos emendare & castigare non licet. Profecto quod ad hec ruga bit nares: frontem phet: aut faciem rubore vestiet: aut pallore perfudet: cuius labia phetur: aut saliet: toxicabit lingua: genua tremet / manus pteruiet: seipsum nugis nostris vincet obnoxium. In quibus fuit propositi semper a nugis ad bona transire seria: et ad id quod decet aut prodest instituere vitam. Qui autem iustum reprehensionem locum viderit ea ex charitate licet utatur et de emendatione mea acgrat sibi & possideat premium vite. Scio enim quia in multiloquio peccatum non deest: sed inuito & in charitate dei exhortor lectorem: quo mei memor in orationibus suis impetret ut filius dei viuus / & virginis intemerate / deus homo / manifestet seipsum / & palam faciat viam qua nobis incedendum est in bono placito suo / et dirigat in eo gressus nostros. Amen.

C Finit opus preclarum Policratia De nugis curialium / & vestigiis philosophorum: cuius Ioannes Salesberiensis actor fuit. In Sole aureo vici sancti Iacobi. Impressum Parrhisi opera et expensis magistri Bertholdi Rembolt / & Ioannis parui. Anno domini. M. D. XIII. Die vero. xxv. May.

De henrico secundo rege anglorum.

ps. xxxvj.

Ibidem.

Roma. xiiij.

Marcialis.

III signa consci sibi cum aliquid dicitur / aut legit de vilo vitio vel defectu

Prover. x. 3. ca. prox.